

Innspill til statsbudsjettet 2026 fra Foreningen for innovasjonsselskaper i Norge

I omstillingen av Norge har innovasjonsselskapene en sentral rolle. De utgjør en innovasjonsinfrastruktur som kobler sammen gründere, etablert næringsliv, forskning/akademia og kapital for å utvikle fremtidens næringsliv.

Norge og verden står overfor store omstillinger de kommende årene. Det haster å få utviklet og iverksatt gode løsninger på klimakrisen, tilpasse oss en aldrende befolkning og øke digitaliseringen. I en usikker tid med store geopolitiske spenninger, må vi også styrke vår totalberedskap. For å møte disse utfordringene, er det behov for ny kunnskap og nye løsninger og en betydelig satsing på innovasjonskraft i statsbudsjettet.

Flere rapporter, som f.eks. Draghi-rapporten om europeisk konkurransekraft og *Veien til vekst* (den norske "Draghi-rapporten") understreker viktigheten av innovasjon og at Norge må få til et taktskifte. Den teknologiske utviklingen skjer så raskt, at vi står i en reell fare for å bli akterutseilt om vi ikke tar aktive grep.

Det er et steg i riktig retning at regjeringens forslag til statsbudsjett inneholder en realøkning i investeringene i FoU på 1,8 prosent, og at man styrker innsatsen på nye teknologier, tungregning og totalberedskap. Dessverre følges årets positive satsing på forskning opp med kutt i flere innovasjonsvirkemidler, noe som vil svekke FoU-intensiteten i både offentlig og privat sektor.

For å få frem nytt og nyskapende næringsliv over hele landet og utvikle flere høyvekstforetak, trenger Norge:

- Et innovasjonsfremmende skatte- og avgiftssystem
- Målrettede virkemidler som setter fart på kapitalmarkedet
- Et velfungerende innovasjonsøkosystem gjennom hele verdikjeden fra FoU, til oppstart, skalering og eksport.

En velfungerende verdikjede fra FoU til eksport

Virkemidler for forskning, utvikling og innovasjon må sees i sammenheng for at forskningen skal taes raskere i bruk og omsettes til høyvekstforetak og arbeidsplasser. Flertallet i utdannings- og forskningskomiteen poengterte nettopp dette i sine merknader til forskningsmeldingen tidligere i år:

"... langtidsplan for forskning og høyere utdanning må være konkret på hva som skal til for å utløse mer verdiskaping på bakgrunn av norsk forskning, herunder blant annet forskningsbasert innovasjon, SIVAs inkubasjonsprogram, tilgang på tidligfasekapital, Norsk katapult, klyngeprogrammene og eventuelle skatteinsentiver".

I regjeringens budsjettforslag kuttet det med om lag 400 mill. kr. til ordninger under Innovasjon Norge og regionalpolitiske virkemidler på budsjettene til Nærings- og fiskeridepartementet og Kommunal- og

distriktsdepartementet. Vi viser til våre høringsnotater til Stortingets næringskomité og kommunal- og forvaltningskomité for nærmere omtale og innspill omhandlende virkemidlene i sitatet over.

Økt innsats for å styrke forskningsbasert innovasjon i hele landet

Vi vil gjøre komiteens medlemmer oppmerksomme på regjeringens kuttforslag på *KDDs Kap. 533 Regional og distriktsutvikling, post 69 Mobilisering til forskningsbasert innovasjon*, som i praksis innebærer å avvikle FORREGION-ordningen.

FORREGION gir bedrifter med liten, eller ingen erfaring med forskning støtte til små prosjekter for å teste ut samarbeid med forskningsmiljøer i sitt innovasjons- og omstillingsarbeid. Ordningen kan vise til gode resultater med økt deltakelse fra næringslivet i FoU-prosjekter over hele landet. Nærmere 1800 bedrifter fikk bistand gjennom FORREGION i 2024, og den er sentral for å kvalifisere bedrifter til andre forskningsprosjekter under Forskningsrådet eller i EU.

Kuttet til FORREGION kommer i tillegg til avviklingen av de regionale forskningsfondene (RFF) på KDs budsjett i 2024. Norsk næringsliv investerer for lite i FoU, relativt til andre nordiske land. Dersom Norge skal nå målet om at næringslivets forskningsinnsats skal utgjøre 2 prosent innen 2030, er det avgjørende å ikke kutte mobiliseringsmidler til økt forskningsinnsats. Dette er dårlig kunnskapspolitikk, næringspolitikk og distriktpolitikk.

FIN foreslår:

Distriktsnæringslivets tilgang på forskningsbasert kunnskap styrkes ved å minimum opprettholde FORREGION på samme nivå som for 2025, prisjustert til 69 mill. kr. for 2026.

Styrke satsingen på kommersialisering fra forskning for økt verdiskaping og eksport

Kap. 285 Noregs forskningsråd, post 71 strategiske forskningsprioriteringar

Hvert år investeres store beløp i forskning ved landets universiteter, høyskoler, forskningsinstitutter og helseforetak. Noe av forskningen legger grunnlaget for etablering av helt nye bedrifter. OECD og flere utredninger, har slått fast at Norge har et stort uutnyttet potensial for å realisere flere bedrifter fra forskningsresultater.

Forskningsbaserte bedrifter er risikoutsatte og har ofte en lang vei til markedet. Til gjengjeld har disse bedriftene en stor innovasjonshøyde og skaleringspotensial. Det er disse bedriftene vi skal leve av i fremtiden, og som kan skape mange nye arbeidsplasser og nye bærekraftige løsninger.

I 2023 ble det åpnet for at andre miljøer enn de tradisjonelle teknologioverføringskontorene (TTOene) kunne søke på tidligfase teknologioverføringsmidler gjennom Forskningsrådet. Det har bidratt til langt flere søknader om kommersialiseringsprosjekter fra universiteter, høyskoler, forskningsinstitutt og helseforetak.

Utfordringen er at det skrives flere gode søknader over terskel, men at det ikke er nok midler til å finansiere prosjektene. I 2024 var hele 67 prosjekter kvalifisert til verifiseringsstøtte, men kun 20 fikk støtte. Det medfører at kommersialisering fra offentlig finansiert forskning stopper opp, eller settes på vent til tross for høy relevans og kvalitet.

FIN foreslår:

Kap. 285, post 71 strategiske forskningsprioriteringar styrkes med 100 mill. kr. utover regjeringens budsjettforslag. Midlene bør gå til kommersialiseringsprosjekter i Forskningsrådet for å møte Norges behov for omstilling, verdiskaping og etablering av nye næringsområder.

Kommersialisering fra forskning krever innsats over tid

I KDs budsjettforslag kommenteres *anmodningsvedtak nr. 737, 26. mai 2025*, i forbindelse med behandlingen av *Sikker kunnskap i en usikker verden*, der Stortinget ber regjeringen i ny langtidsplan for forskning og høyere utdanning komme med konkrete forslag til hvordan en kan øke kommersialiseringen av norsk forskning.

Departementet legger til grunn at vedtaket er fulgt opp. FIN mener at departementet her i liten grad svarer ut intensjonen i anmodningsvedtaket som er å øke kommersialiseringen fra norsk forskning.

Per nå er det et fåtall prosjekter hvert år som får midler til den første delen av kommersialiseringsløpet gjennom Forskningsrådet. Å kommersialisere forskningsresultater som gir økte eksportinntekter og flere arbeidsplasser kreves innsats over tid før en ser resultater. Mange prosjekter stopper i dag opp på grunn av lite tilgjengelig tidligfase-kapital. Det er en hel verdikjede som må fungere fra FoU, til oppstart, skalering og eksport for at vi skal lykkes.

FIN foreslår:

Stortinget ber regjeringen konkretisere hvordan Norge skal øke kommersialiseringen fra offentlig finansiert forskning, herunder ordninger i Forskningsrådet, tilgang på tidligfasekapital, inkubasjonsprogrammet, Norsk katapult og klyngeprogrammet.

Vennlig hilsen,

Trine Ellingsen
daglig leder, FIN

Eli Wathne
seniorrådgiver, FIN